

Zonder commentaar

Wij lezen in het katholieke dagblad „De Maasbode” van 12 Oct.:

„Het tweede punt van de aanklacht tegen Spanje is, dat dit land staat onder het fascistisch bewind van Franco. In Spanje heerst minder een fascistisch bewind dan een verzachte militaire dictatuur, enigermate traditioneel in dit land en Latijns Amerika. Deze steunt op het leger, de politie en vooral in de eerste tijd op een politieke partij, de Falange. Er is een volksverteenwoordiging, de Cortez, die zeker niet in alle opzichten vrijheid van controle en critiek heeft, en Franco schijnt helaas nog niet te willen of te kunnen overgaan naar het uitbreiden van de volksinvloed op het bewind.”

Dienzelden dag lezen wij in „Het Parool”:

„Federico Curieses, een 72 jaar oude katholieke priester, die bekend staat om zijn liefdadigheidswerk onder politieke gevangenen, is door de Spaanse politie in hechtenis genomen en wordt geïsoleerd van de buitenwereld, vastgehouden door den aanklager voor de onderdrukking van het communisme.” verneemt A.P. uit gezaghebbende bron te Madrid. In welingelichte kringen was niets bekend van een beschuldiging tegen den priester, doch men nam aan, dat deze van ernstige aard was, daar hij gearresteerd was door de burgelijke politie.”

En op Donderdag 24 Oct. lezen wij in „Het Parool”:

„Wanneer men zo eens verneemt, hoe groot Franco's „verdedigingsleger” inmiddels geworden is, huivert men. Aan de Spaanse grens staan 19 infanterie-devisies, 32 regimenten artillerie, 13 regimenten genie, 1½ regiment tanks, 1 regiment gemotoriseerde cavalerie en 3 bataljons luchtmacht, tezamen bijna een half miljoen man. Er zijn 40.000 Duitse militairen, specialisten van de Gestapo meerechts, om met anderen aan de Spaans-Franse grens de orde en rust te bewaren. In Orense en El Ferrol worden regelmatig politieke gevangenen gefusilleerd; veemmoorden zijn in het Convento de Celano, schering en inslag; in Ciudad Real leven 82 gevangenen in een ruimte, juist voldoende om te ademen.”

Verzachte militaire dictatuur, zegt de Maasbode. De Cortez heeft zeker niet in alle opzichten vrijheid van critiek en controle. Ons dunkt, dat deze drie onder elkander geplaatste berichten wel voor zichzelf spreken en dat verder commentaar overbodig is.

Wij verzuimden nog te melden, dat de lezing „Eerlijkheid in het huwelijk” gehouden is door Mevr. R. de Korte, voor de Ned. Vereniging voor Sexuele Hervorming.

AAN ONZE ABONNEES

Het 4e kwartaal ving op 1 October aan. Alle abonné's hebben echter nog lang niet het abonnementsgeld ad f 1.95 overgemaakt.

Erst over enkele weken is de administratie, die enige achterstand had, bijgewerkt. Dan worden vragenstellers ingelicht en de kwitanties van hen, die dan nog niet betaalden, ter inning aangeboden. Bespaar ons veel werk. Help ons aan geld. Stort direct het verschuldigde op de postrekening van Uitgeverij De Vlam te Amsterdam no. 168797.

DE VLUCHT

Dit is een fragment uit het elders in dit blad gerecenseerde boek van Dola de Jong „En de akker is de wereld.” Het laat schrijnend duidelijk zien, hoe kinderen reageren op doorleefde verschrikking. Het schetstje waarvan hier sprake is, speelt zich af in de school. De klas bestaat uit twee groepen: inheemse Franse kinderen en een aantal kinderen van emigranten.

Een jongetje van 6 jaar, vluchtelingetje, mag vertellen wat hij op een plaat ziet.

„Een huis,” begon Pierre, „een meneer, een tuin een kat.....

— Ho ho, niet zo haastig! Wat doet die meneer? Waar gaat hij naar toe? Kom, dat weet je wel. Kijk eens goed?

— Hij gaat weg omdat de moffen hem dood willen schieten.

De hele klasse barst in lachen uit en Pierre, die het ernstig bedoeld had, sprong snel naar zelfrechtvaardiging, ratelde met een schrille stem boven het lawaai uit:

— Hij moet vluchten voor de Duitsers, die staan om de hoek met zilveren helmen op, en hij heeft net uit het raam geschoten.

— Silence, silence. Monsieur Césatie sloeg op de bank. Nee, main non, hij gaat naar kantoor, mijn jongen, zie h ijdraagt een actetas onder de arm.

— Nietwaar, zei Pierre, hij moet vluchten. Hij wreef de beenstomp onder de bank, die plotseling brandde, tranen stonden in zijn ogen, hij voelde een brok in zijn keel.

— Niet deze meneer, mon petit. Dit is een monsieur, staan aan het hek en wuiven hem na. Kijk, de hond Hij gaat naar kantoor. Zie, zijn vrouw en kinderen en de kat kijken hem ook na, is dat niet aardig? Hij komt straks weer thuis. Na kantoor. Dan wachten ze hem op. De onderwijzer sprak opgewekt en vol overtuiging. De kinderen waren nu stil, enkelen omdat zij Pierre's nood voelden, anderen wachtten met kinderwreedheid op de afloop.

— Nietwaar! Pierre's stem trilde. Hij moet vluchten en hij komt niet terug, maar ze weten het niet. Hij strekte een hand uit, wees op de figuren van de dame en de kindeken, de hond en de kat. Ze weten het nog niet.

— Hij liegt, kwam een stem achter uit de klas.

— Nietwaar, c'est comme il dit (het is zoals hij zegt). Een kleine jongen, die anders weinig spraakzaam was, keek met donkerer ogen, knikte ernstig. Het is zoals hij zegt, er hat ganz recht (hij heeft groot gelijk).

— De Nazi's hebben geen zilveren helmen! riep een ander, niemand heeft zilveren helmen, Dummkopf!

Een jongen rees in zijn bank om een denkbeeldig machine geweer af te schieten: e-e-e-e-e.....

Monsieur Césatie wreef zich het voorhoofd droog, verstopte zich achter de helderwitte zakdoek.

— Deze plaat is gedrukt, voordat Pierre geboren was, zei een jongen wijs, toen behoefde niemand te vluchten. Dat was voor de oorlog, toen was er geen oorlog.

— Dat is waar, beaamde monsieur Césatie. En dan vrolijke Heb ik jullie al verteld, dat ik gisteren een karavaan gezien heb? — Ik ook! — Waar?

— Echte kamelen?

Meneer Césatie vertelde opgewekt van de karavaan.

Ter aanvulling

In het Handelsblad van Vrijdag 25 Oct. lezen we:

REPUBLIKEINSCHE STEMMEN „Het te Batavia verschijnende Republikeinsche „Nieuwsblad” wekt het kabinet. Sjahrir op, het wantrouwen in het binnenland ten aanzien der Nederlandsche bedoelingen te bestrijden, strenge controle op de radio uit te oefenen en te toonen, dat Sjahrir de macht heeft, den wapenstilstand door te voeren tegenover de nationalistische extremisten.

Te Djokjakarta is een congres gehouden van het Verbond van Vakverenigingen van geheel Java. Een der afgevaardigden, de communist Alimin, zeide, dat er in de Republiek geen geëxploiteerde arbeiders meer bestaan, omdat de bedrijven aan den staat behoren, zodat er geen klas- sentegenstellingen meer zijn. Soekarno waarschuwde tegen het overnemen van Marxistische theorieën en nam stelling tegen het anarchosyndicalisme dat slechts opkomt voor de belangen der voortbrengers en niet voor die der ganse gemeenschap. De nieuwe democratie zal geen copie zijn der Europeesche, aldus Soekarno. Werkgever zal de regering zelf zijn. In een resolutie werd een aandeel geëischt voor de vakbonden in het beheer der staatsbedrijven.”

Oorlogsslachtoffers

De Zwitserse gezant te 's Gravenhage heeft in zijn blijk van deelneming met de ramp te Apeldoorn, waarbij als gevolg van het roekeloos omspringen van een leger- vliegtuig 24 doden te betreuren zijn, onder meer betoogd, dat 't noodlot jonge slachtoffers heeft toegevoegd aan de lijst van hen, die gevallen zijn tijdens de oorlog. Hiermede werd van onverwachte zijde wel zeer duidelijk aangetoond, dat vrede blijkbaar een rekbaar begrip is en veelal gebruikt wordt als pauze, waarin voorbereidingen voor nieuwe botsingen getroffen worden.

V. S. V. vergadering

Maandag 25 November.

Houdt deze avond vrij.

Volgende week nader bericht.

Denkt om de Datum.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht” f 0.90

„De Arbeidersraden” 1e deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

9 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 45

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

Voorvechters van de vrede

De berichten in de pers geven ons een beeld van de redevoeringen der staatslieden op congressen, in parlementen, voor verslaggevers van kranten en waar zij maar de gelegenheid vinden om in het openbaar gehoord te worden. Het is een woordenduel, dat, over het publiek heen tot de tegenstanders gericht er op berekend is de grote massa achter hun politiek te scharen.

Zo sprak Byrnes in zijn bekende rede te Stuttgart over het besluit van Amerika om in Duitsland zijn eigen gang te gaan, zonder rekening te houden met wat Rusland er van zegt.

De tegenstelling tussen Amerika en Rusland kreeg daardoor een officieel karakter en de pers kon een „gespannen toestand” constateren.

Daarop nam Stalin het woord en sprak tot een verslaggever van de „Sunday Times” kalmerende woorden. Hij had vertrouwen in de vrede, ontkende „tegen het Westen gericht” bedoelingen in het door Rusland bezette gebied van Duitsland en meende, dat vreedzame samenwerking mogelijk moest zijn, ondanks ideologische verschillen.

Daarna weer deed Churchill „onthullingen” in het Engelse parlement, door bekend te maken, dat Rusland 200 divisies in Oost-Europa onder de wapenen heeft. Stalin antwoordde een verslaggever van „United Press” en deelde mede, dat het maar 60 divisies zijn, die eerstdaags tot 40 divisies zullen worden teruggebracht. Hij sprak zich uit voor een economische samenwerking en geloofde niet in een dreigende oorlog. Dit gevaar komt alleen van de kant van de oorlogshiters, zoals Churchill en consorten.

Het zijn weer kalmerende woorden en men kan duidelijk zien, dat Rusland zich in dit woordenduel in het defensief bevindt. Maar er is verandering in het spel. Thans weet de pers te berichten, dat „Molotof aggressief” is. Hij richtte aanvallen op de dollardiplomatie, en kwam in de algemene vergadering van de U.N.O. met het voorstel om de wapeniging te beperken. Als eerste taak om daartoe te komen, moest de aanmaak en het gebruik van atoombommen in de oorlog worden ver-

boden en praktische maatregelen op dit gebied worden beraamd.

Amerika antwoordde bij monde van den senator Austin, dat de U.S.A. bereid zijn geheel en al samen te werken met alle andere leden van de U.N.O. om maatregelen te nemen voor ontwapening.

Zo gaan de redevoeringen over en weer, en het publiek, dat er door de pers kennis van neemt, ziet in deze vorm de tegenstellingen, die zich tussen de grote machten steeds meer toespitsen, maar die toch weer door „kalmerende woorden” van de grote staatslieden worden verzacht, of door tegemoetkomingen overbrugd.

Het schijnt, alsof de politiek door de grote mannen wordt gemaakt en dat vrede en oorlog van de goede of de kwade wil dier staatslieden afhankelijk is.

Maar het is een bedriegelijk beeld, niets is minder waar dan dat! Wij allen kunnen weten, dat nog geen 10 jaar geleden het zelfde spelletje is gespeeld.

Toen was het Hitler, die in grote redevoeringen aan de wereld de aanspraak van Duitsland op een plaats onder de zon bekend maakte, en die tenslotte met het voorstel van een algemene ontwapening kwam, terwijl intussen de laatste hand werd gelegd aan de volledige toerusting van Duitsland voor de aanstaande strijd.

Ook toen werden over en weer redevoeringen gehouden en sloofden de staatslieden zich uit om dreigende conflicten te bezweren. Chamberlain was het zelfs gelukt, door het bekende verdrag van München, „de vrede te verzekeren.” En wij weten nu ook, dat dit verdrag een episode was in de loop der gebeurtenissen, die zonder oponthoud naar de verschrikkelijke uitbarsting van de tweede wereldoorlog voerden.

Het bleek, dat de grote mannen de geschiedenis niet maken, al probeert men de

wereld nog wijs te maken, dat Hitler de kwade geest onder de grote mannen was en dat hij met zijn vrienden de oorlog op hun geweten hebben.

Het was niet Hitler, maar de heersende klasse van Duitsland die uit de wereldcrisis, van 1929 af, geen andere uitweg wist dan bewapening, uitbreiden van het door hen beheerste gebied, een groter aandeel in de wereldhandel, nieuwe koloniën, beschikking over grondstoffen, die noodzakelijk zijn voor de industriële verwerking, enz.

Zij had de beschikking over een geweldig industrieel apparaat met een miljoenenbevolking van bekwame arbeiders en kon er als gevolg van de crisis niets mee beginnen. Het bankroet van het Duitse kapitalisme was reeds een feit en het buitenlandse kapitaal trad als schuldeiser op. De uitverkoop van de Duitse kapitaalbezittingen had maar moeten plaatsvinden. Maar de bezittende klasse van Duitsland liet zich haar eigendommen niet zonder strijd ontnemen.

De Nazi-partij met haar programma voor herbewapening van Duitsland en de strijd om de wereldmacht, werd tot heersende partij en Hitler haar woordvoerder en leider. Nadat toen in de volgende jaren de geweldige productiekraft van Duitsland op deze politiek was gericht, kon geen enkele staatsman, al zou hij nog zo „groot” zijn geweest, de komende uitbarsting meer tegen houden. De strijd werd gestreden en eindigde met de vernietiging van de Duitse macht.

Bij het lezen van het bericht, dat Molotof in de U.N.O.-vergadering te New-York met het voorstel tot bespreking der bewapening is gekomen, dringt zich de vraag op: Herhaalt zich de geschiedenis? Zijn wij reeds zo ver in de voorbereiding van de nieuwe wereldbotsing als in de dagen, toen Hitler aan de wereld de algemene ontwapening voorstelde?

Het voorstel van Hitler werd gedaan onder voorwaarden, die de heersende klassen van de andere landen niet konden en wilden aanvaarden, want ze betekenden voor hen afstand van kapitaalbezit, prijsgeven van koloniën ten gunste van Duitsland, enz.

Het voorstel van Molotof stelt zulke voorwaarden niet, maar vraagt alleen beperking van de bewapening, voornamelijk ten

Uit de inhoud:
Is de „Republiek van”
Japanse makelij?
Nederland in nood
Gaaf de opbouw
stagneren

opzichte van de atoombomben en dergelijke wapenen.

Het is ook niet Rusland, dat in de bewapening aan de spits staat, maar voornamelijk Amerika dat door zijn atoombomben reeds een zo geweldig overwicht heeft gekregen.

Het Russische voorstel beoogt daarom ook ontwapening zonder meer, en het is Amerika, dat, als het bereid is daarop in te gaan - met voorwaarden komt.

Deze voorwaarden hebben ten slotte maar één doel, namelijk openlegging van de gehele wereld, - ook van Rusland - voor de bedrijvigheid van het Amerikaanse kapitaal. Men kan gerust aannemen, dat de Amerikaanse staatslieden hun best zullen doen om tot overeenstemming te komen met Rusland en een beperking van de bewapening te bereiken. Maar men kan niet veronderstellen, dat zij daarbij de voorgrond, die hun land heeft, zullen prijsgeven. Zij zullen veel meer er op uit zijn, als prijs voor hun tegemoetkoming, controle op de bewapening in andere landen, ook in Rusland, te verkrijgen. En aangezien de bewapening niet alleen in haar materiele vorm van een leger met kanonnen, vliegtuigen of atoombomben bestaat, maar ook in de geestelijke voorbereiding der bevolking, de vorm van het politieke bewind en de geest die daarin heerst, of in de organisatie en het beheer van de productie, zullen hun voorstellen er op gericht zijn, hierop controle te kunnen uitoefenen.

Hun doel is, dat het politieke bewind van alle landen, tenslotte het gehele maatschappelijke leven, onder internationale controle komt te staan.

De heersende klasse van Amerika oefent haar macht uit door haar onzeggelijke kapitaalsmacht, zij beheerst nu reeds door deze macht de politiek in alle landen ter wereld, uitgezonderd Rusland en de landen, die door dit land militair of politiek worden beheerst.

Een controle als bovenbedoeld, zou ook de rest van de wereld voor deze kapitaalsmacht openen.

De koortsachtige bewapening, die in Amerika nog dagelijks in omvang toeneemt, en ook de bewapening in landen zoals Nederland, die aan hun „internationale verplichtingen moeten voldoen,” is niet gericht op oorlog zonder meer, maar is bedoeld om „een internationale rechtsorde,” de orde van de kapitalistische uitbuiting, te beveiligen.

Als dit zou kunnen gebeuren zonder dat de wapenen spreken, door overleg, door verdragen en controle op de naleving er van, waarom zou men het niet proberen? De vraag is alleen of het kan!

Verdragen alleen zijn niet in staat geweest de vrede tussen de grote machten te verzekeren. Daarom wil men als nieuw element de effectieve controle op de naleving van de verdragen er bij voegen. Maar deze controle heeft alleen dan zin als ze aan de betreffende regeringen haar zelfstandigheid in de beslissingen op een belangrijk gebied ontnemt. Allereerst op

het gebied der bewapening, en daar de organisatie en de richting die aan de productie gegeven wordt daarmede samenhangt, moet ook dit gebied er in betrokken worden. De vorming van de openbare mening kan er zeker niet buiten blijven. Zo heeft het ene het andere tot gevolg, en de kring van datgene wat onder de controle valt, wordt wijder.

Als 't mogelijk zou zijn deze weg te gaan, kan zich de internationale, kapitalistische rechtsordening zonder oorlog doorzetten en Amerika zou daarin, krachtens zijn overwicht, het voor het zeggen hebben.

Weer kunnen wij weten, dat het, zo niet kan.

Zo'n controle zou voor de nieuwe heersende klasse in Rusland betekenen, dat ze afstand moest doen van haar heerschappij. Haar macht berust op de absolute zeggingschap van de staat op elk gebied van het maatschappelijk leven; over de vorming van de openbare mening, de organisatie van de productie en waarop deze gericht is, over alles ten slotte wat in de Russische maatschappij gebeurt. Zich onderwerpen aan internationale controle op welk gebied dan ook, betekent zonder meer voor haar afstand doen van macht, ook over de eigen bevolking.

Alle maatschappelijke krachten, die nu met uiterste gestrengheid in bedwang worden gehouden, komen dan in beweging. Of ze nu uitgaan van nieuwe opkomende bezitters, die hun ruggeleuning vinden in het internationale kapitaal, of van de arbeidersklasse, die er naar zal streven zich uit de absolute staatslavernij vrij te maken, is om het even.

Een absolute staatsmacht als de Russische, kan op geen enkel gebied van zijn binnenlandse ordening een concessie doen, op straffe van ondergang.

Er is ook geen enkel verschijnsel, dat er op wijst, dat de Russische heersers tot zulke concessies bereid zijn. Integendeel! Juist in het uitdragen van deze vorm van overheersing van de volkeren buiten Rusland ligt de sterkte van de heersende burokratie van Rusland.

Het is haar aanvallende kracht tegenover de heersende klasse van de overige wereld.

Het sprookje van welvaart en vrede, dat de internationale rechtsorde van het kapitaal zou brengen, vindt nergens meer geloof, want de groeiende nood in de meeste landen is er mede in strijd.

Er gaat een diepe stroming door de wereld, voornamelijk in de landen waar de grootste nood heerst, die het Russische voorbeeld wil volgen. Het is het dreigende gevaar voor de kapitalistische ordening, dat men meent in toom te kunnen houden, door Rusland zelf als gevarenhaard te liquideren.

Waar het gaat om het bestaan van de heersende klasse, zullen de wapenen spreken. Dat is de les van de geschiedenis. Daarom ook kan confereren over ontwapening, in New-York begonnen, slechts een episode zijn in de gang naar de aan-

staande grote krachtmeting. Staatslieden van nog zo goede wil, kunnen hieraan niets veranderen. Alleen een maatschappelijke macht, die latent overal aanwezig is, kan de loop der ontwikkeling uit haar noodlottige baan brengen. Dat kan slechts zijn de vastberaden wil van de brede massa der bevolkingen in alle landen der wereld, om deze ontwikkeling te doen ophouden. Nu reeds, niet pas als het bevel tot vuren wordt gegeven. Want dan is het waarschijnlijk te laat.

Deze wil treedt niet ineens, kant en klaar in zijn volle grootheid, naar voren. Hij komt tot uiting in elke strijd, in elke actie, die gevoerd wordt tegen de zeggingschap van de heersende klasse op alle gebieden van het maatschappelijk leven.

Geen enkel onderdeel hiervan is daarbij zonder betekenis. Of het nu de beschikking over de productie is of de vaststelling van lonen en prijzen, dus het bepalen van het aandeel in het voortgebrachte, dat de arbeidende klasse langs die weg wordt toegemeten, of welke andere zeggingschap ook, tot de beschikking over de mens-zelf toe, als hij als soldaat de oorlog wordt ingedreven, dit alles tezamen vormt de macht van de heersende klasse over de brede massa der bevolking.

Daarom is ook elke actie, die zich tegen deze beschikkingsmacht der heersers richt, getuigenis van de latent aanwezige maatschappelijke kracht, die alleen de komende oorlog kan voorkomen.

De bron van alle oorlogsgeweld is de beschikkingsmacht van de heersende klasse over het leven en werken der mensen. Door deze macht te bestrijden en tenslotte te breken, kan alleen de dreigende oorlog worden voorkomen.

RECTIFICATIE

(In het artikel „De grote verandering” Spartacus no. 44 zijn enkele storende fouten geslopen: Blz. 2, kolom 1, regel 25 van boven af, tussen „het” en „revolutionair” verzet moet geplaatst worden „jonge”. Blz. 2 kolom 2 regel 29 van boven af - i.p.v. „zelf niet” moet gelezen worden „niet zelf”. Blz. 2 kolom 3 regel 13 van onderen af - i.p.v. „kan” moet gelezen worden „kon”.

(Vervolg van pagina 3)

groepjes geweest, die zich niet aan „collaboratie” hebben schuldig gemaakt. Tot een van deze behoorde zeer zeker Sjahrir. Maar deze behoort thans ook tot de regerende partij, die geen belang heeft bij een bezetting van het staatsapparaat met radicale nationalist. Daarom zal in de toekomst in Indonesië de beoordeling van „collaboratie” nog meer dan in Nederland een politiek karakter krijgen. De „zuivering” wordt het legale middel, waarmee 't Indonesische staatsapparaat zal worden beschermd en het verzet zal worden gebroken.

Is de „Republiek” van Japanse makelij?

Toen in Augustus 1945 in Nederland bekend werd, dat in Indonesië de Republiek was afgekondigd, was het vooral de koloniale pers, die geen woorden genoeg wist te vinden, om de Japanse afkomst van de Indonesische Republiek te bewijzen. Vooral Soekarno en Hatta, de leiders, die het meest op de voorgrond traden, moesten het ontgelden. Ofschoon thans het lawaai over de zgn. collaboratie van deze nationalist min of meer is verstomd, kan een beschouwing van deze kwestie, met het oog op de toekomstige politieke ontwikkeling niettemin nuttig zijn.

Reeds eind Mei 1945 werd door de Japanse militairen een comité ingesteld, dat tot doel had, een onderzoek in te stellen, op welke wijze aan Indonesië de onafhankelijkheid kon worden verleend. De instelling van een dergelijke commissie is natuurlijk niets bijzonders. Het is een overbekend feit, dat een bezettende macht, door „onafhankelijkheid” te beloven, de onderdrukte volken voor haar doeleinden poogt te gebruiken. Deze commissie werd ingesteld, toen de Japanse heersers meer en meer bleek, dat hun overwinning niet zo gemakkelijk zou gaan, als zij hadden gedroomd. Hun pogingen om Indonesië onafhankelijkheid te „geven” is dan ook niet voortgekomen uit hun streven om de Nederlanders dwars te zitten, maar meer uit de directe noodzaak, de medewerking van enige tientallen miljoenen mensen te verkrijgen. Blijkbaar was in Mei 1945 deze noodzakelijkheid nog niet voldoende tot 't bewustzijn der Japanse generaals doorgedrongen. Het duurde immers nog drie maanden (nauwelijks veertien dagen vóór de capitulatie) voordat Terauchi, een Japans opperbevelhebber, een andere commissie had ingesteld die de onafhankelijkheid van Indonesië moest voorbereiden. Hierin hadden o.a. zitting: Soekarno, Mohammed Hatta, Dr. Amir en nog vele anderen.

Kort daarna vertrokken bovengenoemde drie nationalist naar Saigon om verschillende kwesties, de „onafhankelijkheid” betreffende, te bespreken. Enige dagen daarna werd de commissie door de hoge Jap. militairen officieel geïnstalleerd. Soekarno en de beide anderen vertrokken naar Batavia, waar zij het besluit, dat Indonesië onafhankelijk was, aan de samengestroomde volksmassa's mededeelden. In verschillende plaatsen in Indonesië werden grote feesten gehouden.

Uit het voorgaande blijkt dat onderhandelingen over de te verstrekken onafhankelijkheid reeds werden gevoerd vóór de capitulatie, die, zoals bekend is, plaats vond op 15 Augustus 1945.

Bovengenoemde feiten werden in de Nederlandse pers bekend gemaakt en gaven aanleiding tot de beschuldiging van „collaboratie” met den Japansen vijand. Ofschoon in de onafhankelijkheid door de

Japanners dus reeds principieel was toegestemd, vóór de onvoorwaardelijke overgave aan de Geallieerden, werd de republiek echter pas twee dagen later officieel uitgeroepen. Hieruit is dus een zekere aarzeling van de nationalistische leiders te constateren.

Velen in Nederland en ook in Indonesië hebben zich later afgevraagd waarom Soekarno niet direct tot de afkondiging van de Republiek is overgegaan. In verschillende gevallen is de mening tot uitdrukking gebracht, dat Soekarno niet durfde, omdat de a.s. capitulatie van Japan voor een ieder duidelijk was, vooral toen op 7 Augustus de eerste atoombom op Hiroshima werd geworpen en op 9 Augustus Rusland aan Japan de oorlog verklaarde. Zeer zeker zullen deze beslissende feiten in de oorlogvoering, de houding van Soekarno hebben beïnvloed, maar veel meer lijkt ons de verklaring op een ander terrein te liggen.

Reeds vóór de afkondiging van de Republiek waren in verschillende plaatsen, overal de arbeiders overgegaan tot het bezetten der bedrijven, alsmede tot het vormen van afweerorganisaties. Verder was vooral de jeugd, door de Japanners in de oorlogvoering opgeleid, uiterst actief. Bekend is verder, dat Soekarno onder de dreiging van een „opstand der massa's” de Republiek ten slotte uitriep. De beweging, die zich na de afkondiging doorzette, droeg dan ook niet het karakter van een door de bekende nationalist geleide actie. Veel meer was het een beweging, die door de massa's zelf werd gedragen en waartegen de Soekarno's en Hatta's vrijwel radeloos stonden. Zeer goed zullen beiden hebben begrepen, dat hun macht in het buitenland slechts zou worden erkend, indien zij de bevolking konden leiden en in het geweer brengen voor door hen juist en wenselijk geachte acties. Toen echter de druk van onderop te machtig werd en Soekarno gedwongen werd tegen zijn wil de Republiek af te kondigen, kon hij niet anders doen dan zich achter de beweging scharen met het ene en uitsluitende doel, deze zo spoedig mogelijk van haar zelfbewegend karakter te beroven. Uit de praktijk bleek, dat het beste middel om het vertrouwen van de bevolking te winnen bestond in het overnemen van de leuzen en het met zijn gezag voorlopig legaliseren van de handelingen der massa's.

Door deze gang van zaken is het echter de nationalist, die zich om Soekarno en Hatta heen geschaard, gelukt, de Republiek een min of meer geconsolideerd karakter te geven. Er is - zoals wij in een voorgaand artikel reeds hebben uiteengezet - een staatsapparaat opgebouwd, dat zeer duidelijk alle strekkingen vertoont van een door een bureaucratie geleid organisme. De volksmilite is of wordt vrijwel geliquideerd. De verschillende uiterst

links gerichte arbeidersorganisaties zijn in een algemene concentratie opgegaan en hebben steun beloofd aan de regering voor de opbouw van een staatsproductie en distributie. Hierbij is de oorspronkelijke werkzaamheid van de arbeidersorganisaties op beide bovengenoemde gebieden van het maatschappelijk leven, thans zo goed als geheel uitgeschakeld. Dit alles is het resultaat van een jaar onderlinge strijd in Indonesië zelf. De macht van de arbeidersbevolking is vervangen door de heerschappij van een intussen naar boven gekomen bureaucratie. In zoverre is dan ook te spreken van een overwinning van Soekarno en Hatta op de arbeidende bevolking. De grondslag van de Republiek, zoals de burgerlijke nationalist een jaar geleden reeds wensten, is thans eindelijk tot stand gekomen.

Zeer goed hebben beide leiders geweten, dat een Indonesische maatschappij met 'n zo grote invloed van arbeiders, nooit door het internationale kapitaal zou worden erkend. Sjahrir zelf schreef in zijn bekende boekje „Onze Strijd” (October 1945 verschenen), dat de opbouw van Indonesia alleen mogelijk zou zijn, als de steun van het internationale kapitaal kon worden verkregen. Doordat hij dit wist - wat overigens juist is - stond hij en de groep namens wie hij sprak voor de noodzakelijkheid, de zelfbeweging der massa's te liquideren. De weg, die tot dit doel moet leiden, is reeds ingeslagen en desnoods zal met behulp van buitenlandse wapenen voortgegaan worden, hoe „smadelijk” Sjahrir dit ook overigens zou vinden.

Na deze bovenstaande beschouwing krijgt het vraagstuk van de collaboratie een nieuwe betekenis. Reeds aan het begin van dit artikel schreven wij, dat het vraagstuk van de samenwerking met de Japanners niet zo'n brandend probleem meer is. Sjahrir, die in opdracht van den „collaborateur” Soekarno een kabinet moest vormen, onderhandelt lustig en zoals de foto's ons laten zien, zeer hartelijk met de Nederlandse vertegenwoordigers. Een commissie „Koets” heeft het zelfs gewaagd zich tot dicht in de buurt van den president-collaborateur te begeven. Blijkbaar heeft de regering dus langzamerhand een andere opvatting gekregen over de wijze, hoe „collaboratie” van Soekarno en Hatta moet worden beoordeeld.

Na het bovenstaande kan dit echter geen verwondering meer wekken. Soekarno en Hatta hebben één jaar meer goede dingen voor het internationale kapitaal gedaan, dan eventueel drie jaren samenwerking met den Japansen bezetter. Dit wordt dan ook beloofd. Van een bestraffing is geen sprake meer. Integendeel, de Indonesische, officiële regering zal nu met de Nederlanders samen beoordelen, wie wel of niet voor eventuele beschuldiging van „collaboratie” in aanmerking komt.

Zeker zal het niet moeilijk zijn hiervoor de nodige gegadigden te vinden. Er zijn slechts uiterst kleine nationalistische

(Vervolg op pagina 2)

NEDERLAND IN NOOD

II.

Ruim tachtig jaren geleden hield Marx voor de Algemene Raad der Internationale zijn beroemd geworden inleiding over „Loon, prijs en winst.“ Het betoog was voornamelijk gericht tegen hen, die beweerden, dat het geen zin had voor de arbeiders, te strijden voor loonsverhoging. Immers, was de redenering, verhoging van loon moet prijsstijging tengevolge hebben en dus zou de arbeider met het meerdere loon toch niet meer waren kunnen kopen. Een argumentatie die dus nauw verbonden is aan de nu door de bezittende klasse en door ieder die de kapitalistische wederopbouw voorstaat nagebouwde theorie van „de vicieuze cirkel.“

Tegenover zijn tegenstander Weston grapt Marx een ogenblik als volgt: „Burger Weston illustreerde deze theorie door U voor te houden dat, als een schotel een bepaalde hoeveelheid soep bevat, die door een bepaald aantal personen gegeten moet worden, een vergroting van de breedte der lepels geen vergroting van de hoeveelheid soep tengevolge zou hebben. Hij moet mij veroorloven deze illustratie tamelijk soepertig te vinden. Zij herinnert mij enigszins aan de gelijkenis van Menenius Agrippa. Toen de Romeinse plebejers tegen de Romeinse patriciërs de arbeid staakten, betoogde de patriciër Agrippa tot hen, dat de patricische buik de plebeische leden van het staatslichaam voedde. Agrippa verzuimde echter te bewijzen, dat men de leden van een mens voedt door de buik van een ander te vullen. Burger Weston van zijn kant heeft vergeten, dat de schotel waaruit de arbeiders eten, met het gezamenlijk product van de nationale arbeid gevuld is en het dus noch de kleinheid van de schotel, noch de schaarsheid van zijn inhoud is, die hen verhindert er meer uit te halen, doch slechts de kleinheid van hun lepels.“ Aan de hand van een aantal feiten bewees echter Marx, dat hoge lonen meermalen met lage prijzen gepaard gingen en omgekeerd lage lonen met hoge prijzen. Voorts, dat ondanks verhoging van het loonpeil en verkorting van de arbeidsdag meermalen een dalen van de prijzen te constateren viel, mede als gevolg van een verwonderlijke ontwikkeling van de voortbrengingskrachten.

In 't bijzonder keert hij zich tegen de veronderstelling, dat het bedrag van de nationale productie iets is dat vaststaat en ten tweede dat het bedrag van de lonen gemeten naar de verbruiksvoorwerpen die er mee gekocht kunnen worden een vaststaand, een constante grootte is. Maar vooral kreeg deze inleiding waarde door de uiteenzettingen over wat loon, prijs en winst in feite zijn. Bij het lezen van dit geschrift beseffen wij weer opnieuw de grote betekenis van de arbeidswaardeleer. De ruilwaarde is, ondanks ups en downs tengevolge van vraag en aanbod, de in de waar gekristalliseerde maat-

schappelijk noodzakelijke arbeid. Dat is ook het geval met die bijzondere waar „arbeidskracht“ die de arbeider levert. Ook haar ruilwaarde, ook haar prijs, wordt bepaald door de hoeveelheid arbeid, die voor haar productie nodig is. Met andere woorden de waarde van de arbeidskracht wordt bepaald door de noodzakelijke levensmiddelen, die gebruikt worden om de arbeidskracht voort te brengen, te ontwikkelen, te onderhouden en te vereeuwigen.

Inmiddels is dit slechts de eerste stap. Daarna volgt, dat de arbeider méér produceert dan een gelijkwaardige hoeveelheid die hij behoeft voor deze noodzakelijke levensmiddelen. Dat, wanneer hij b.v. in zes uren die gelijkwaardige hoeveelheid produceert, hij bij een werkdag van 12 uur aan zijn werkgever een méér-product van 6 uren levert, de meerwaarde.

De delen van de meerwaarde.

Diep kunnen wij op dit alles niet ingaan. Hoofdzak is, vast te stellen dat winst niets anders is dan meerwaarde door den arbeider voortgebracht. Waar wij nu de aandacht op wilden vestigen is: Marx constateert dat de meerwaarde zelf in verschillende delen uiteenvalt. Hij noemt: grondrente, voor den grondbezitter; kapitaalrente, voor den geldschiet; belastingen, voor de staat; en ondernemerswinst, voor den kapitalistische ondernemer. Maar deze namen geven slechts verschillende delen van de meerwaarde, het méér-product van den arbeider aan. Marx zegt daarover:

Wij brengen dit keer enige grepen uit het boek van Langhoff „Vensoldaten“. De lotgevallen van Duitse arbeiders in de gevangenis en het concentratiekamp Bürgermoor, dat nog geen 10 km. van de Hollandse grens lag, worden in dit boek verteld. Het verhaalt ons van de kameradeschap en solidariteit van de Duitse arbeiders, die stonden voor hun overtuiging en die ook zultver trachten te houden temidden van het vuil, waarin ze moesten leven. Deze geschiedenis speelt zich af in 1933—1934, een tijd, waarin hier in Holland de meesten, ook de arbeiders, nog in een behagelijke dommel leefden op politiek gebied en de netten burgers vonden, dat ze Hitler ook maar eens een kans moesten geven.

De onderstaande grepen laten zien, welke geest er onder de arbeiders leefde en hoe ze zich staande hielden tegenover de S.S. door hun onderlinge solidariteit en door hun georganiseerd optreden. Het eerste fragment handelt over de verkiezing van een kamerwacht die aan de S.S. verantwoordelijk was voor de orde en het gedrag van de hele barak. „lotte werden we het eens over Kurt en koljen kamerad uit Aken als plaatsvervanger. De verkiezing geschiedde heel democratisch door de hand in de hoogte te steken. Daarna hield Kurt een kleine toespraak. We liepen allen naar het midden van de barak, waar hij naast de tafel stond en zachtjes maar uitdrukkelijk het woord tot ons richtte: Kameraden! Jullie hebt mij gekozen en ik hoop, dat ik jullie vertrouwen waard ben. Ik zal mijn best doen, alles zo goed mogelijk te doen. De zaak zal wel voor elkaar komen, als we elkaar vertrouwen en zoveel mogelijk helpen. Dat is de hoofdzak. Momenteel ziet het er benauwd uit voor ons uit. Niemand behoeft echter te wanhop-

Voor den arbeider zelf is het van ondergeschikt belang, of deze meerwaarde, het resultaat van zijn meerarbeid of onbetaalde arbeid, door den kapitalistische ondernemer geheel en al wordt ingepalmde, dan dat de laatste gedwongen is om gedeelten daarvan onder de naam van grondrente en kapitaalrente aan derden weg te geven.“

Verdeelde meerwaarde.

Hier stoppen wij even. Principieel is het alles nog steeds juist. Maar toch weten we te leven onder een verder ontwikkeld kapitalisme. De oude burgerlijke theorieën komen terug. Zij hebben door de gewijzigde verhoudingen aan suggestieve kracht gewonnen. Wij leven in de naamloze vennootschap het koninkrijk der Nederlanden. In de begrotingen van die onderneming zijn de groepen van huishoudingen naar voren treden. In de Nederlandse volkshuishouding kent de bezittende klasse volgens haar welvaartsplan aldus de volgende groepen.

1. De gezinshuishoudingen.
 2. De collectieve inkomen-trekkers. (verzekeringsmaatschappijen, sociale fondsen enz.)
 3. De huishouding der gezamenlijke bedrijven.
 4. De huishoudingen van de overheid.
 5. Het buitenland, voor credieten, opbrengsten van bezittingen en te leveren en te betrekken goederen.
 6. De kapitaalmarkt, op welk onderdeel al de sluitposten van de eerder genoemde huishoudingen samenvloeien.
- Wij laten dit slechts zien om duidelijk te maken, dat het met de liberale economie is gedaan. Om te doen uitkomen, hoe de

alles tot één bedrijf is geworden. Het nieuwe bedrijf bezit op vele punten een monopoliepositie. Iarenlang heeft de arbeidersklasse zich b.v. gewerd tegen gedwongen nering in de zaken van den patroon. Het systeem heeft nu op grotere schaal 't pleit gewonnen. De nieuwe N.V. bepaalt met welke waren haar filialen worden gevuld. Zij bepaalt de hoeveelheid en de kwaliteit. Zij beslist of we boter dan wel margarine zullen eten. Deelt ons mede, dat wanneer de grondstoffen voor zeep verder nodig zullen zijn voor de bereiding van margarine, we zuinig moeten zijn op de zeep, omdat de winkelvoorraden op dit punt niet worden aangevuld. Zij bepaalt onze „rokerssmaak“. We krijgen slechte rooktabak en gaan sigaren roken. De sigaren worden te duur gesteld en we gaan over naar shag. Maar de shag wordt slechter en we vragen sigaretten, die op hun beurt weer worden volgestopt met ongenietbare tabak. enz.

De nieuwe N.V. bepaalt hoeveel en wat we krijgen. Hoeveel het zal kosten en welke lonen we zullen uitbetaald krijgen. Hoe en hoelang en onder welke voorwaarden we zullen werken. Zij scheurt ons af van de vrije wereldmarkt en doet ons leven als gebonden in 'n gebonden economie. Het is allerminst de vrije wil van den Nederlanders kapitalist. Wij schreven hiervoor over de noodsituatie waarin het Nederlandse kapitalisme verkeert. De rijke winstbronnen van overzee zijn opgedroogd. Het herstel van het Nederlandse economische leven eist miljarden. De staat heeft 'n enorme en nog steeds stijgende schuldenlast. Maar de rente moet aan de geldschietters uit Amerika worden betaald. Die rente is een stuk van de meerwaarde. De belastingen zijn een stijgend

deel van de meerwaarde. Die meerwaarde, door de Nederlands arbeiders voortgebracht, valt dus op een voor de Nederlandse bezittende klasse ongunstige wijze uiteen.

De Amerikaanse geldschietster eist zijn deel van de meerwaarde in de vorm van rente over de geleende kapitalen. De staat heeft in de vorm van belasting een veel groter deel van meerwaarde nodig dan voorheen. En toch moet de eigenlijke ondernemerswinst groter worden om kapitaalvorming mogelijk te maken. Er is maar één oplossing. De meerwaarde zelf moet worden vergroot ten koste van de arbeidersklasse. Daarom harder werken en soberder leven. Het gaat niet om de vicieuze cirkel van lonen en prijzen, het gaat juist om vergroting van de meerwaarde, scherper uitbuiting van de arbeidersklasse.

Niet alleen in Nederland staat dit probleem op de dagorde. Het geldt voor geheel Europa. Het geldt in Engeland. En... langs andere wegen beredeneerd, blijkt 't ten slotte ook te gelden zelfs voor de arbeidersklasse van Amerika.

Overal verscherpte uitbuiting om de concurrentie tegenover het buitenland te kunnen voeren. De dupe is de arbeidersklasse.

Maar met dit alles wordt het steeds duidelijker, dat overal de arbeiders eenzelfde belang hebben, n.l. de strijd te voeren tegen die verscherpte uitbuiting. En ook wordt het hun steeds duidelijker, dat zij dus geen enkel belang hebben om zich te solidariseren met hen die de nieuwe grote naamloze vennootschappen beheren en de massa, de armoede opdringen, maar dat zij hun strijd hebben te voeren tegen dien vijand uit het eigen land.

de barak van den commandant aanleggen en in orde houden. De tuincolonne doet ditzelfde werk ook in het kamp van Esterweg. Van hen horen we altijd wat daar gebeurt. „En toen jullie het al gehoord? In Esterwege hebben ze vandaag iemand doodgeschoten.“ Het gerucht verspreidt zich als een lopend vuurtje van barak tot barak. We moeten iets op touw zetten. We moeten protesteren. Maar hoe? Op wat voor een manier? Het is toch je reinste krankzinnigheid hier in het kamp iets te beginnen. De S.S. noemen zoiets dadelijk munitie. „Dat doet er niet toe. Maar er moet iets gebeuren. We moeten onze solidariteit met de doodgeschoten kamerad tonen.“

„Of onze rouw“ De volgende morgen. Wij zijn zoeven aangetreden. De troep zet zich in beweging en voor klinkt het bevel: „Zingen“ De voorhoede begint: „Ik had een wapenbroeder“ Alle vijfhonderd mannen beginnen mee te zingen. Ze buigen hun hoofden. Langzaam en zwaar klinkt het over de heide: „Ik had een wapenbroeder Geen dapperder dan hij...“ De S.S. kijkt op. De commandant verschijnt voor het raam van zijn barak. Geen verbod. Geen bevel. Wij zingen verder. Het hele lied, alle drie coupletten.

Buiten op het terrein komt een S.S.-man bij ons in de greppel staan: „Waarom hebben jullie van morgen: „Ik heb een wapenbroeder gezongen?“ Pauze. Dan zegt een van ons: „Dat weten jullie toch. Ze hebben in Esterwege een van ons doodgeschoten.“ „Zo daarom.“ Peinzend en met ernstig gezicht klimt hij over de pluggen en loopt naar zijn plaats terug.

waar de ellebogen door kijken en van onder tot boven onder het alik. Bij de kanaalbrug hebben wij gelegenheid een paar woorden met elkaar te wisselen. Hoe is het bij jullie? „Wij hebben honger, verdomde honger. We krijgen veel te weinig eten. De volgende dag zoeken we in ons kamp wat brood bij elkaar en geven het de kameraden uit Esterwege. Het is nog veel te weinig, zodat we bij ons een algemene steunactie op touw zetten. Voor velen is dat een groot offer, ook al is onze kost relatief beter. Als we ze bij het kanaal ontmoeten, steken de Esterwegers uit hun treintje de armen naar ons uit en gooien we hun vanaf de straat hele en halve broden toe. Een poos later werd ons dit door de S.S. verboden. Helaas hadden de kameraden uit Esterwege ook ruzie gekregen, omdat sommigen bij het opvangen een heel brood hadden bemachtigd en hun kameraden daar niet genoeg van hadden afgegeven. Dat gebeurde vooral in het begin, toen de Esterwegers onder elkaar nog niet genoeg georganiseerd waren. De Esterwegers S.S. heeft steeds de bajonet op het geweer. Buiten bij het werk, hebben ze niet alleen geweren, maar ook een machinegeweer bij zich. Katzmann de commandant is een van de ergste rowdies. Onder onze gevangenen is een zogenaamde „tuincolonne“ gevormd. Ze moet het plantsoen rondom

De ervaringen in de komende strijd in de gehele wereld vóór betere lonen, tegen intensievere uitbuiting, vóór het verkrijgen van de noodzakelijke levensbehoeften, zullen het besef doen groeien, dat de kapitalistische warenproductie met de daaraan verbonden toeigening door de bezittende klasse van de meerwaarde door de arbeiders aller landen voortgebracht, doorbroken moet worden en dat die strijd zich in de periode van nu richt tegen alle naamloze vennootschappen „De Staat.“

Einde Woningnood

Naar het Vrije Volk weet te berichten, is tussen Nederland en Oostenrijk een ruiltransactie tot stand gekomen, waarbij Nederland uit Oostenrijk 800 permanente middenstandswoningen zal ontvangen, die spoedig tegemoet kunnen worden gezien.

Deze woningen zijn dan in de eerste plaats bestemd voor hen, wier woningen door oorlogsgeweld getroffen zijn, hoewel andere particulieren ook in aanmerking komen.

Dat de bouwkosten kant en klaar slechts f 1.10.000 zullen bedragen is natuurlijk niet zo heel belangrijk. Middenstandswoningen zijn nu eenmaal niet voor grote arbeidersgezinnen bestemd, zolang er nog vele krotten, kelders enz. en „onbewoonbaar verklaarde“ (of is het onverklaarbaar bewoond?) huizen in de getroffen gebieden verhuurd kunnen worden.

Overigens blijkt hier ook weer duidelijk uit, dat de „gedeelde armoede“ alleen maar heeft gegolden voor de beruchte week van de f 10.— (in September). Zij die toen ook nog over geblokkeerde gelden beschikten, wonen als regel niet in krotten.

Een Congres van den Arbeid te Utrecht

Uit „Het Parool“ van Zaterdag 2 Nov. j.l. knippen we het volgende:

Een congres van den arbeid te Utrecht. Onder auspiciën van de Stichting van den Arbeid wordt 20 November in den Stadschouwburg te Utrecht een landelijk congres van den arbeid gehouden. Het woord zal worden gevoerd door den minister v. Sociale Zaken, alsmede door prof. dr. I. R. H. van den Brink, prof. dr. Timbergen en prof. mr. B. C. Slotemaker. Het congres zal worden geopend door den heer E. Kupers en gesloten door mr. D. U. Stikker.

Het lijkt ons een gelukkige greep van de Stichting, deze drie professorale „Deskundigen“ onder aanvoering van Kupers het woord te laten voeren!

Stel je voor, dat ze daar „Arbeiders“ voor genomen hadden!

GREPEN uit de Konnaire Literatuur

We moeten leren ons bij elke situatie aan te passen en in elke situatie onze plicht te vervullen. Het belangrijkste is dan ook de S.S. door orde en discipline te bewijzen, dat we geen „ontmenschen“ zijn. Als ze daar maar eerst achter komen, liebbet we al veel gewonnen. En voor het overige: kop niet laten hangen, al hebben we het nog beroerd. We kunnen ons leven door kameradeschap vergemakkelijken. Hoe sterker de druk van buiten is, des te vaster moeten we op elkaar vertrouwen. Ik zal nu maar niets meer zeggen het zekert allemaal wel duidelijk! Toestemmend gemompel van alle kanten. Het was een grotske situatie: Midden in het kamp omgeven door prikkeldraad, terrein, slagen en misdadelingen een soort partijvergadering met een verkiezing en een toespraak. Het tweede fragment getuigt van een solidariteitsactie onder zware omstandigheden:

„Wij ontmoeten de kampbewoners van Esterweg vaak bij het werk. Wij ontmoeten elkaar buiten in het veld. Zij komen met het treintje. Wij cheren te voet en op een bepaalde plaats, bij de brug over het kanaal, kruisen onze wegen elkaar. De Esterwegers zien er verschrikkelijk uit, hebben nog geen werkpak gekregen, moeten hun burgerkleren in het veld werken en lijken wel een troep verwaarloosde rovers: kapotte, getrapte schoenen, gescheurde broeken, mouwen

Gaat de opbouw stagneren?

Zeeuwse correspondentie.

De wederopbouw van het eiland Walcheren staat in de algemene belangstelling; zelfs in het buitenland, speciaal in Amerika en Engeland, omdat Walcheren in de geallieerde oorlogsvoering een rol van betekenis heeft gespeeld.

Immers, voor een veilige aanvoer van oorlogsmateriaal naar Antwerpen voor het grote westelijke offensief op Duitsland, moest Walcheren, als onderdeel van de "Westwall" zeer sterk verdedigd, in geallieerde handen komen.

Na mislukte landingen, die duizenden levens hebben gekost, werd besloten de dijken van Walcheren, die het eiland tegen de golven der Noordzee beschermden, op vier plaatsen stuk te bombarderen en zo de Duitsers te dwingen het eiland te verlaten.

Dit gebeurde op 3 October 1944. De golven en de bombardementen verdreven de Duitsers uit hun sterke posities, maar vele burgers lieten hierbij het leven en het eiland was in watermassa geworden, waarboven slechts de daken en de torens uitstaken.

Dit bleef zo 15 maanden lang. Met grote moeite en opoffering, vooral van de kant der dijkwerkers, werden de gaten in de dijken gedicht, het zeewater weggepompt, en Walcheren kwam weer boven water. Een dorre, kale vlakte, bedekt met een dikke laag slijk, bomen en struiken begroeid met mosselen.

Vele woningen en boerderijen, die de bombardementen hadden overleefd, waren door de golven ondermijnd en ingestort.

Het laatste gat werd op 2 Februari 1946 gedicht. Reeds voor deze datum werkten hier al groepen bouwvakarbeiders, maar direct daarna werden grote groepen bouwvakarbeiders, veelal uit de grote steden in het Westen des lands, naar Walcheren gestuurd om aan de wederopbouw te werken. Om het werken in deze woestien zo aantrekkelijk mogelijk te maken, werd aan de arbeiders veel beloofd. Zelfs een bestuurder van het N.V.V., een zekere Roos, kwam met beloften, dat hij er voor zou zorgen, dat de arbeiders, die voor de wederopbouw van Walcheren wilden werken, een aandeel in de winst zouden krijgen, schoeisel en kleding (vesten van schapenvacht); te mooi om waar te zijn! De arbeiders weten dan ook wat hiervan is terechtgekomen.

Thans zijn zij al maandenlang bezig om een verbetering in de reis- en verlofregeling te krijgen, die tot stand is gekomen met medewerking en goedkeuring van de besturen der drie erkende vakbonden. Deze regeling houdt in, dat de arbeider de ene week op Vrijdagavond om 7 uur en de volgende week op Zaterdag om 2 uur van Middelburg naar huis mag vertrekken. De arbeiders willen iedere Vrijdagavond na de dagtaak naar huis. Zij

kunnen dan zeer zeker evengoed, gedurende het grootste gedeelte van het jaar, het aantal uren per week hebben gewerkt, dat door den minister voor de Wederopbouw is vastgesteld.

Ook de reisregeling willen zij verbeterd zien.

De arbeiders, die veelal met de bekende, met zeildoek afgedekte legerauto's reizen, zitten al die tijd (naar Amsterdam bijv. 5 à 6 uur) als haringen in een ton gepakt. Ieder krijgt 40 cm zitplaats toegewezen, hetgeen hierop neerkomt, dat in deze auto's, met een bodemoppervlakte van 3,60 bij 2 m., 3 rijtjes van 9 arbeiders vervoerd moeten worden.

De arbeiders willen met de trein naar huis vervoerd worden, ook al omdat dit veiliger is; in de laatste tijd zijn er met de auto's verscheidene ongelukken gebeurd. De contactcommissies, door de arbeiders uit hun midden gekozen en bestaande uit leden der erkende bonden, de E.V.C. en de ongeorganiseerde arbeiders, hebben enige keren besprekingen gevoerd met de hoofden der streekbureaux en den minister voor de Wederopbouw, maar zonder resultaat.

Bij de laatste bespreking werd een petitionnement overhandigd, getekend door honderden georganiseerde en ongeorganiseerde arbeiders, voorzien van de volledige namen en adressen en opgave van de vakbond, waarvan men lid was.

De ontevredenheid der arbeiders groeide met de dag. Grote groepen werkten Zaterdags niet, daar zij voor 1½ uur arbeid, die zij op Zaterdagmorgen kunnen maken, een dag later thuis komen. Andere arbeiders gingen reeds elke Vrijdagavond naar huis, met loonderving en verlies van het reisgeld. Maar van een massaal, georganiseerd optreden der arbeiders was nog geen sprake. Wat niet is kan echter komen! De contactcommissies, voorheen veelal de behartigers van de belangen van het Instituut der Wederopbouw, werden door de strijdwillende kameraden geactiveerd en kunnen uitgroeien tot een organisatie, die de strijdeénheid der arbeiders voorop stelt.

Als klap op de vuurpijl komt nu de Winterregeling voor de arbeiders der Wederopbouw-Walcheren, welke bepaalt, dat de arbeiders pas Zaterdags om 2 uur kunnen afreizen. Hetgeen betekent, dat Amsterdamse arbeiders elke Zaterdag eerst tegen 8 uur thuis zijn en Maandagmorgen om 5 uur moeten vertrekken om op tijd aan de trein te komen.

Tegen deze verslechtering, zo kernachtig door een bouwvakarbeider gekenschetst met de woorden: „Nu hebben we net de tijd om een tik tegen de tafel te geven om te laten horen, dat we thuis zijn geweest,” of: „wij moeten als wij thuis komen reeds als we de straat inkomen tegen onze vrouwen schreeuwen: maak mijn brood gauw klaar, we moeten direct weer weg!”, tegen deze verslechtering dan riepen de con-

tactcommissies de arbeiders direct op ter vergadering in de kampen; zij zijn van mening, dat hiertegen strijd moet worden gevoerd.

Woensdagavond vergaderden de vertegenwoordigers der arbeiders in de contactcommissies over geheel Walcheren, met vertegenwoordigers uit Zeeuws-Vlaanderen. De vakbonden waren door hun leden uitgenodigd, slechts de E.V.C. was verschenen.

De arbeiders houden vast aan de eis: Vrijdagavond naar huis zonder loonderving, en beslisten, dat de strijd voor die rechtvaardige eis moet worden gevoerd tezamen met de bouwvakarbeiders in de andere delen van het land.

Vrijdagavond, 1 November, zijn honderden arbeiders met de trein naar huis vertrokken, - zij hadden het voorgeschreven aantal uren gemaakt - zonder zich te storen aan de dreigementen van het College van Commissarissen der Wederopbouw, luidende, dat als de arbeiders zich niet hielden aan de nieuwe winterregeling, de reis- en verblijfvergoeding zou worden ingehouden.

Ook de aannemers der werken voelen wel dat zij met deze nieuwe regeling in de potenkast komen; de ontevredenheid der arbeiders komt het werk niet ten goede. Aanstaaende Dinsdag (5 November) houden zij ook een vergadering om deze dingen te bespreken.

Laat de regering dan weten, dat het met onwillige honden slecht hazenvangen is! De arbeider, die ons het voorgaande schrijft, werk sedert Februari 1946 bij de Wederopbouw en staat midden in deze actie en hij heeft nuttig werk verricht door de strijdeénheid der arbeiders te propagieren en te bewerkstelligen.

Deze nieuwe vorm van strijd, zo schrijft hij, is voor de meeste arbeiders hier nog niet helder. De meesten zien nog in de vertegenwoordigers (in de contactcommissies zoals op Walcheren), de mensen, die het voor hen wel zullen opknappen.

Maar kameraden, zegt hij, zo is het niet! Trots de verschillen op politiek en godsdienstig gebied is de éénheid der arbeiders mogelijk, omdat wij één lot hebben en daarom op elkaar zijn aangewezen. Deze éénheid is ook noodzakelijk om als een macht te kunnen optreden. De éénheid komt niet tot stand als wij „papierleden” zijn van deze of gene vakorganisatie en bij het betalen der contributie en een bezoek aan een vergadering ons wijs maken, dat wij onze plicht hebben gedaan en het verder wel aan onze besturen kunnen overlaten. Neen, duizendmaal neen! De werkelijke éénheid waaraan wij moeten werken is de strijdeénheid!

Deze éénheid komt slechts tot stand op de grondslag van de werkplaatsen, door daar zelf de zaken te bespreken, samen te beslissen, onze leiding zelf te kiezen, een leiding, die midden in de strijd der arbeiders staat, henzelf, dus ook hun nood en leed, als het zijne, kent en daartegen strijdt met zijn lotgenoten, zijn kameraden. Dan ontstaat de werkelijke strijdeénheid der arbeiders.

RUSSISCHE OF WESTERSE DEMOCRATIE

De burgerlijke democratie heeft in de strijd der arbeidersklasse tegen haar onderdrukkers geen betekenis meer. Integendeel ze is een maatschappelijke ordening, die de onderdrukking der arbeidersklasse bestendigt. Het is daarom ook onze mening, dat de arbeiders eigen macht moeten ontwikkelen, willen ze zich ooit van de kapitaalsheerschappij bevrijden. Zij moeten zich organiseren op de grondslag der bedrijven om deze in bezit te nemen en de productie voor de behoeften der mensen ter hand te nemen. En zij moeten door arbeidersafgevaardigden uit de bedrijven, door arbeidersraden een nieuw politiek bewind oprichten, waardoor de arbeidersdemocratie wordt verwirkelijkt. Pas dan zal er een einde zijn gekomen aan de kapitalistische uitbuiting en onderdrukking door de heersende klasse.

Wij onderstrepen, deze, onze overtuiging, aan het begin van dit artikel opnieuw om duidelijk te doen uitkomen, dat wij er niet van afwijken, wanneer wij er op wijzen, dat door middel van de burgerlijke democratie toch nog gestreden wordt.

Natuurlijk denken wij hierbij niet aan het parlementaire werk van de langs de weg van de burgerlijke democratie tot stand gekomen politieke bestuurslichamen of parlementen. Dat hier geen klassenstrijd gevoerd kan worden, maar juist de inschikking en onderwerping van de arbeidersklasse tot uitdrukking wordt gebracht behoeft geen betoog. Ook hebben wij niet op het oog de strijd der partijen onderling, die elkaar de zetels in het parlement betwisten. Wij doelen op de grote verkiezingsacties, waar de grote massa der bevolking in beweging komt en de verkiezingen benut om in spannende politieke momenten haar wil te demonstren. Zulke momenten zijn spaarzaam in de geschiedenis, en zij hebben ook met de burgerlijke democratie en het parlementarisme als zodanig weinig te maken. De Volksfrontverkiezing in Spanje, de voorbode van de Spaanse revolutie van 1936, was zo'n moment. De verkiezingen voor de gemeenteraad in Berlijn op 20 October j.l. droegen wederom het karakter, dat de bevolking met meerderheid van stemmen demonstratief haar wil tot uiting bracht.

Weliswaar met een geheel andere strekking en ook niet van zo grote betekenis als toen in Spanje. Maar toch zij maakte gebruik van het stembiljet om zich uit te spreken voor of tegen... „voor de Westerse democratie en tegen de Russische democratie” maakt onze burgerlijke pers er van. Laat ons proberen, na te gaan wat er van waar is.

Russische of Westerse democratie, welk verschil is er tussen beiden? Onze „democraten” roemen de Westerse democratie en zeggen, dat ze „beter” is dan de Russische. De aanhangers van Rusland beweren anderzijds, dat de Russische democratie pas aan de eisen van een ware

democratie beantwoordt. Het ligt voor de hand te herinneren aan de bewering van Hitler, dat de nationaalsocialistische democratie de beste zou zijn. Neemt men genoegen met zulke beweringen, dan blijft het in het gunstigste geval een theoretisch vraagstuk. Of, en dat is minder gunstig, men sluit zich aan bij een der strijdende partijen en sluit zich daardoor af, van wat de tegenpartij ervan te zeggen heeft. Anders wordt het, wanneer men de zegeningen van een democratie aan den lijve voelt. Zo ondervinden de Nederlandse arbeiders iedereen dag, dat „onze” Westerse democratie de arbeiders volkomen onmachtig maakt. Want regeringsbureaux officiële instanties en erkende organisaties beslissen over al die maatschappelijke vraagstukken waarvan ons persoonlijk leven met de dag afhankelijk wordt. De zeggingschap van de overheid breidt zich uit over alle mogelijke gebieden en hoe meer zij zich uitbreidt des te onmachtiger voelt zich „het volk”. Dit is de inhoud van de Westerse democratie, men moet er onder leven om ze te leren kennen.

Zo heeft ook de Berlijnse bevolking de eerste ruwe grepen van de Russische „democratie” ondervonden en door de verkiezingen voor de Gemeenteraad haar afkeer getoond. Ze had ondervindingen genoeg opgedaan met dat soort democratie toen onder Hitler „de partij” het voor het zeggen had. Wie tot „de partij” behoorde kon bevelen geven, maar stond zelf weer onder de partijdiscipline en moest gehoorzamen aan de bevelen, die van hogerhand kwamen. De massa van het volk was volslagen onmachtig.

In de Russische democratie is het principe van de partij-heerschappij nog principieler en consequenter doorgevoerd. Rechtstreeks grijpt daar de overheid in in het persoonlijk leven. Fabrieken, verkeersmiddelen, levensmiddelen en woningen, scholen, pers, radio, alles is staatsbezit en „de partij” zwaait er de scepter over. De ene en ondeelbare staatspartij, die geen oppositie en tegenspraak duldt, die weerspannigen doodt, of als renegaten uit haar rijen stoot. De partij met de ijzeren discipline, die haar eenheid handhaaft door blindelings op te volgen wat haar centrale hoofd, Stalin in persoon, beveelt. De Berlijnse bevolking werd door de Gemeenteraadsverkiezingen in de gelegenheid gesteld deze Russische democratie of beter gezegd: partij-heerschappij, te aantevoelen. Zij heeft ze afgewezen, dat is de betekenis van deze verkiezing. Immers, de verkiezingen vonden plaats nadat de Socialistische Eenheidspartij (S.E.P.) onder de druk der Russische bezetting tot stand was gekomen. Men had verwacht, dat zij de meerderheid der stemmen op zich zou verenigen, zij zou de enige en ondeelbare staatspartij voor dit bezette gebied zijn geworden, de partij die de legale invoering van de „democratie” volgens

Russisch model ter hand kon nemen. Het was een experiment, waarvan men achteraf kon zeggen: hoe haalden de Russen het in hun hoofd, zo iets te proberen bij de Berlijnse bevolking, waarvan men toch kon verwachten, dat ze aan druk weerstand zou bieden.

De Berlijners in 1933 hebben zich aan de Hitlerse democratie onderworpen en het bittere einde ervan staat hen nog dagelijks voor ogen. Ze weten maar al te goed, dat het zich uitspreken voor de door Rusland gewenste S.E.P. het begin van een nieuw, nog verschrikkelijker avontuur is. Hadden zij de hoop door het stemmen tegen de S.E.P. aan dit avontuur te ontkomen? Dat is niet aan te nemen; maar ze waren er niet toe te brengen zich voor hen uit te spreken.

Men kan zich voorstellen, dat er druk genoeg is uitgeoefend, want de Russische bezettingsautoriteiten hebben het in de hand elk ogenblik in de vitaalste levensprocessen van de gehele bevolking in te grijpen. Ze hebben ook ingegrepen, want de inventaris van vele fabrieken is weggevoerd naar Rusland, andere machten werken voor Russische bestellingen. Het inschakelen van het door Rusland bezette gebied in de Russische economie was reeds feitelijk beslist, het enig mogelijke bovendien. Het vormen van een eigen S.E.P. regering had ook niet meer te betekenen, dan dat een eigen Duits bewind moest doorvoeren, wat nu de bezettingsautoriteiten doen. Dat had achter een „democratisch” scherm kunnen plaats vinden, en dat was in de ogen der machthebbers zo iets als een gunst. Nu die gunst niet aanvaard wordt treden de machthebbers weer zonder schroom als zodanig op. Duzenden technici en vakarbeiders worden de fabrieksinstallaties nagezonden.

De Berlijnse arbeiders - want zij vormen de grote massa der kiezers - wisten, dat de zaken zo stonden. Dat hun lot, zo of anders, beslist was. Dat ze weigerden het partij-regiem in het zadel te helpen en zich daarmee vrijwillig onder de partijdiscipline plaatsen, getuigt van een dieper bewustzijn, dan men zich buiten Berlijn kon voorstellen. Want het is niet alleen de druk, die hen tot het aanvaarden had kunnen brengen. Er zijn genoeg proletariërs over de gehele wereld verspreid, die als fanatieke volgelingen der stalinistische partijen zich vrijwillig aan de ijzeren partijdiscipline onderwerpen en alles slikken tot aan openlijk klasseverraad toe, omdat ze de overwinning van Rusland en van hun partij als de enige weg zien waarlangs de arbeidersklasse uit de kapitalistische heerschappij kan worden bevrijd. Er mag ook niet over het hoofd worden gezien dat rond 400.000 stemmen van de bijna 2 miljoen op de S.E.P. zijn gevallen. De verwachtingen op 'n overwinning van die partij waren daarom ook niet geheel en al ongegrond. Alleen het werkelijke aanzicht van de Russische democratie heeft haar kansen vernietigd.

Wij hebben door brieven van Berlijnse

(Vervolg op pagina 8)

Brief uit Frankrijk

In de afgelopen maanden traden bij de ontwikkeling van de toestand in Frankrijk vooral 3 punten in het bijzonder op de voorgrond. Dat zijn:

1. De arbeidersklasse komt weer op het toneel. Begin September hebben de massa's te Nantes bij een demonstratie van de C.G.T. (het grote vakverbond), die de ontevredenheid langs deze weg trachtte te kanaliseren, luxe-zaken, zoals cabarets, bars, luxe-hotels vernield en geplunderd. De politie, half sympathiserend volgens sommigen (er was alleen plaatselijke politie), wordt nu door den bestuurder van het departement van zachtmoedigheid beschuldigd. Een staking met gekruiste armen en een „go-slow-actie“ (werk zo langzaam mogelijk) volgde deze demonstratie gedurende verscheidene dagen. Als enige oorzaak geldt hier: de voedselvoorziening.

In verschillende departementen komen talrijke demonstraties voor, waarvan men te Parijs niets weet. De spanning stijgt, de doffe woede neemt toe. Een leider van een kleinere vakvereniging kwam van een reis in de Zuidelijke departementen terug en zei me woordelijk, dat „de gemoederen overal verhit zijn“ en dat dit „gevaarlijk“ is. In Valence hadden de leiders der vakverenigingen de departementsregering doen weten, dat ze iedere verantwoordelijkheid afweten, indien de politie bij een door hen aangekondigde demonstratie aanwezig zou zijn. En ze konden ook niet van de demonstratie afzien, omdat hun aanhangers hun anders „de helen zouden laten zien“.

We zouden nog vele van dergelijke feiten kunnen aanhalen. Ze beginnen nu ook in de pers door te dringen. Het zijn feiten, die er op wijzen, dat de arbeidersklasse weer op het toneel komt. Het is de rijping van een sociale crisis. De anti-stalinistische stroming wint aan vorm en kracht. Iedere dag draagt tot ontmaskering der

vakorganisatie's bij en in de hogere regionen maakt men zich er ongerust over. Zie bijv. de kranten „Le Combat“, „Le Figaro“, „L'Humanité“..... Stakingen zijn te verwachten. Ze naderen meer en meer en ze zullen heviger zijn. Men zal weer naar de „wilde staking“ grijpen en ze zullen in ieder geval tegen de C.G.T. gericht zijn. De massa's, die nu nog de sociaal-democratische en stalinistische voorvechters van het staatskapitalisme steunen, dreigen steeds meer aan hun invloed en hun controle te ontsnappen.

2. Het verloop van de congressen. Een golf van congressen. Van de anarchisten trotskisten..... af tot de P.R.L. (ultra-conservatief, maar niet fascistisch, zoals men wel eens zegt). Over het congres der anarchisten spreken wij nu niet, omdat dit op het ogenblik juist wordt gehouden. Laat ons alleen zeggen, dat de anarchisten steeds meer invloed krijgen. Hun blad „Le Libertaire“ heeft een oplage van 80.000 tot 100.000 ex. Zo'n verspreiding heeft ze nog niet gehad, behalve misschien in 1923 en 1924. Onder hen zijn er velen, die nu ook willen breken met de vervelende, voortdurende herhaling van de dikwijls herkauwde gezegden uit het verleden.

Het congres van de Trotskisten heeft doen zien, dat de tegenstellingen binnen die partij zich verscherpt hebben. De oude leiding, die bij de opvattingen van Trotsky zwoer, had tracht te voeren tegen een rechte stroming, die een nauwere samenwerking met de stalinisten en de sociaal-democratie voorstond en tegen een linkse stroming

Hebt U reeds Uw abonnement
op ons weekblad betaald?
Zo niet, doe het dan dadelijk;
U helpt ons er mee.

(Vervolg van pagina 7)

kameraden ervaren, dat er „tragische vergissingen“ bij de bevrijding door het Rode Leger hebben plaats gevonden. M. a. w. dat de arbeiders van Berlijn toen ze de bevrijders wilden begroeten, behandeld werden als fascistische die behoorden neergeschoten te worden. Hoe kon dat ook anders als de Russische soldaten onder de dagelijkse invloed stonden van de haatpropaganda van Ilja Ehrenburg c.s., die alle Duitsers als fascistische afschilderden. Wij hebben zulke „tragische vergissingen“ zien aankomen toen wij tijdens de oorlog de stem van de Moskousche omroeper hoorden, die aan de Nederlandse patriotten vroeg: Heb je al je taak vervuld? Heb je al een Duitser vermoord?

Het is niet bij deze tragische vergissingen gebleven. De bevolking, ook de arbeiders, werd als onderworpen behandeld, met alle gevolgen van dien.

Er ligt nu reeds lange tijd een politieke druk op de massa, waarbij iedereen op zijn woorden moet passen. Als je niet op je hoede bent, kunnen de gevolgen dodelijk zijn. In zulk een atmosfeer kan men geen meerderheid winnen voor het vrijwillig aanvaarden van dit soort democratie. Misschien waren de verkiezingen ook de laatste kans om de afkeer er van te demonstren. Wat in het geheel nog niet wil zeggen, dat men ze moet beschouwen als een uitspraak vóór de Westerse democratie.

die Rusland niet onvoorwaardelijk wenste te verdedigen. Ondertussen heeft het oude Trotskistische standpunt op alle fronten schipbreuk geleden. Het Russische stalinisme, dat de vuurproef van een oorlog niet zou kunnen doorstaan, is zegevierend uit de strijd gekomen en de „onvermijdelijke val van het Stalinisme“, die het resultaat van de oorlog zou zijn, bleef uit. En zo bleef ook de onvermijdelijke wereldrevolutie uit. Ondanks de zekerheid van een Russische nederlaag in de oorlog, volgens Trotskistische opvatting, moest Rusland in de oorlog vooral in Frankrijk echter verdedigd worden. Wat praktisch in Frankrijk tot een ondersteuning van de bondgenoten van Rusland leidde. Het was een van de elementen, die de Franse Trotskistische partij ontworpen.

In de leiding der partij heeft nu een opschuiving naar rechts plaats gehad. De rechtervleugel levert de meeste sprekers en schrijvers in die partij op en men ijvert voor een „arbeiders en boeren-regering“ en hier wordt bijv. betoond, dat de partij destijds niet heeft deelgenomen aan het „Volksfront“. De linkervleugel, ver in de minderheid, wenst onvoorwaardelijk te breken met Rusland, waarbij vooral Guérin, die voor 1½ jaar weigerde met iemand te discussieren, die niet op het standpunt van verdediging van Rusland stond, een grote mond heeft. Hij heeft dus wel wat geleerd in die tijd.

Bij de sociaal-democraten heeft de oude leiding plaats moeten maken voor een nieuw bestuur van meer verschillende samenstelling. De politiek van Blum werd door 70% van de afgevaardigden afgekeurd: een feit, dat nog zonder voorbeeld in de geschiedenis van de Franse partij is. De meer linkse leiding, samengesteld uit verschillende stromingen, zonder zelfvertrouwen, verdeeld ten opzichte van de houding die tegenover de Stalinisten ingenomen moet worden, wordt geheel en

in beslag genomen door de moeilijkheid, zich van de bureaucratische posten meester te maken. De ene leidende oligarchie (een klik, die zichzelf aanvult) is gedeeltelijk vervangen door een andere: de politiek blijft, afgezien van ondergeschikte verschillen, in de grote lijn hetzelfde.

Tenslotte vermelden we nog, dat het vormen van een arbeiderspartij met de Christen-socialisten, de U.D.S.R. (ex-socialisten, nieuw-socialisten) en andere groeperingen door de afgevaardigden uit het land van de hand gewezen is. De crisis in de sociaal-democratische partij gaat niet dieper dan in die van de andere partijen in Frankrijk. Overal wordt de ene leidersgroep door de andere afgelost. De sociaal-democratische partij blijft een overheersend element in de binnenlandse politiek en staat niet aan de vooravond van zijn liquidatie. Ze is nu zelfs overgegaan tot een aanval op de stalinistische leiding van de C.G.T.

3. De inzetende inflatie.

De prijzen stijgen iedere week. En juist de staat geeft hier het voorbeeld, hoewel deze bij de particulieren er voortdurend op aandringt, de prijzen te verlagen. De onlangs verkregen loonsverhogingen zijn reeds lang te niet gedaan en de toestand wordt opnieuw onhoudbaar. Over de productie spreekt men veel. Maar het zijn verbeteringen op papier: aan de jammerlijke toestand van de fabrieksinstallaties wordt niets gedaan. Dit kan geen jaren duren. De sociale crisis vindt haar voedsel. Maar dit hoeft niet tot de vorming van nieuwe revolutionaire opvattingen bij de massa's te leiden. „Een redder“ moet hier uitkomst brengen, hetzij van de kant van Rusland of van de Verenigde Staten van Amerika.

Geen illusie's. Men moet zich geen illusie's maken: we zijn niet aan een werkelijk revolutionaire crisis toe. Het staatsapparaat is ziek en in ontbinding. En grote strijd ligt in de toekomst. Maar voor het bewustzijn van de massa's ligt de strijd niet tegen de staat als zodanig, doch slechts tegen „slechte staatsbestuurders“. Daarom zullen we in deze strijd naast veel nieuwe en hoopvolle elementen tegelijk ook veel achterlijk en ouds terugvinden.

OVER HET MAANDBLAD

De laatste tijd werd ons door enige lezers van ons maandblad gevraagd, waarom dit niet meer verscheen.

We maken daarom nogmaals bekend, dat de uitgave van ons maandblad door alle omstandigheden werd belemmerd en verhinderd, maar dat het zeker t.z.t. weer zal verschijnen. Dat zal dan door ons worden bekend gemaakt.

We verzoeken daarom momenteel geen geld te storten voor ons maandblad. Diegenen, die ons reeds iets vooruit betaalden, kunnen er zeker van zijn, dat zij bij verschijning direct het nummer toegezonden krijgen.

De Administratie

Wij blijven
aandringen met
ons verzoek:
Steunt „Spartacus“.

16 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 46

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam“
postgiro 168797 te Amsterdam

Politieke Confrontatie

I
De strijd, die in Indonesië wordt gevoerd tussen de officiële regering en de linkse arbeidersbeweging heeft bij velen de vraag doen rijzen, in hoeverre de leider der regering, Sjahrir, in de loop van het afgelopen jaar zijn politieke opvattingen, vooral onder buitenlandse druk heeft moeten wijzigen. Hierbij wordt meestal gedacht aan Sjahrir's opvattingen ten aanzien van de nationalisatie der bedrijven en de veelzeggende en vooral veelbelovende beloften aan het buitenlands kapitaal.

Toch is de mening als zou Sjahrir, en als we over hem spreken wordt hij in het vervolg beschouwd als vertegenwoordiger van de thans regerende groep - van politiek inzicht zijn veranderd, onjuist. Dit blijkt uit een door hem geschreven brochure, verschenen in October 1945. Dit valt dus vóór de tijd, dat hij de formatie en de leiding van het nieuwe kabinet op zich nam.

Dit geschrift - „Onze Strijd“ - draagt evenals de meeste in tijden van openlijke revolutionaire botsingen geschreven werkjes of brochures, niet zo zeer het karakter van diepgaande analyse, als wel van programmatische uiteenzettingen. De beschouwingen van Sjahrir beslaan slechts 22 bladzijden van bescheiden formaat, terwijl het gehele boekje niet minder dan 14 hoofdstukken telt. Dat wil zeggen, dat de schrijver aan elk der vraagstukken slechts gemiddeld 1½ bladzijde kon besteden.

Ondanks de uiterst beperkte omvang is de betekenis van dit geschrift daarentegen zeer groot. Met een brede blik beschouwt de schrijver de positie van Indonesië binnen het raam van de hedendaagse wereld en leidt daaruit de naar zijn mening in te nemen standpunten van de nationalistische beweging af. Bij het lezen van deze brochure kan men zich - ondanks alle voorbehoud van critiek - toch niet aan de indruk onttrekken, dat hier - al is de auteur nog betrekkelijk jong, 37 jaar - in politicus van groot formaat aan het woord is.

Ondanks het feit, dat het revolutie-ge-

schrift „Onze Strijd“ reeds een jaar lang in ons bezit is, zijn wij tot op heden er nog niet toe kunnen komen, het aan een systematische bespreking te onderwerpen. Een kritische beschouwing immers zou ons dwingen tot zeer uitvoerige uiteenzettingen. Sjahrir's opvattingen zijn n.l. niet alleen typerend voor de Indonesische nationalist, maar voor de leidersdemocratie van de gehele wereld. Het is bekend hoe, ondanks alle buigingen voor „de“ democratie gemaakt, deze stroming in werkelijkheid een zeer straf georganiseerde economie bepleit. De bespreking van Sjahrir's brochure zou zeker passen bij de beantwoording van de vraag hoe de „totaliteitsdrang“ bij deze groepen een uitvloeisel is van de hedendaagse maatschappelijke ontwikkeling.

De artikelen in de voorgaande nummers van Spartacus zijn echter aanleiding, ons toch aan een bespreking van bovengenoemd geschrift te zetten. Na de beschouwingen over de plaats gehad hebbende conflicten en politiek-economische ontwikkeling is het wenselijk na te gaan, niet alleen hoe Sjahrir zelf gedwongen was zo te handelen, maar ook, hoe hij, vóór dat hij een zo belangrijke positie innam, deze ontwikkeling bewust heeft gewild en ervoor heeft gevochten.

Na een inleiding over „Onze Strijd“ behandelt Sjahrir in een eerste hoofdstuk: „De situatie na afloop van de tweede wereldoorlog“. Hij schetst hierin, dat na de oorlog de kapitalistische wereld zich heeft verzwakt, en - zo gaat hij verder - „het is nog onzeker, hoe zij zich voldoende zal kunnen herstellen om weer haar vroegere krachtige positie in te nemen. De economische ineenstorting in het grootste deel van de wereld uit zich in verwarring en scherpe politieke tegenstellingen. De druk van de zijde der arbeiders om de ka-

pitalistische maatschappij-structuur in een socialistische te veranderen wordt hoe langer hoe groter.“

Aan de andere kan - zo zegt hij - zoeken diegenen, die zich in het nauw gedreven voelen, naar allerlei wegen om hun positie te versterken „met het doel het kapitalistisch-imperialistisch systeem te verbeteren“. Er zal nu een periode komen van strijd tussen dit „nieuwe kapitalisme“ en socialisme (waarbij Sjahrir meent, dat het politieke systeem van Sovjet-Rusland gebaseerd is op de beginselen van een socialistische economie). „Wij zullen een voortdurende politieke crisis meemaken, wellicht voerende naar verdere economische depressies met de daarmee samenhangende mogelijkheden van tijdelijke botsingen - misschien ook naar een wereldoorlog.“ Aldus Sjahrir, nauwelijks twee maanden, nadat de oorlog was beëindigd en Prof. Romein zijn „instructieve artikelen in „Het Parool“ schreef, waarin hij de waarschijnlijkheid van een nieuwe oorlog bestreed.

Na deze algemene beschouwing zet Sjahrir uiteen, hoe de positie van Indonesië zal zijn onder de huidige omstandigheden. Doordat Indonesië in de invloedssfeer ligt van het Engels-Amerikaans-kapitalisme en imperialisme, zal het lot van dit land ten nauwste hiermede verbonden zijn. Sjahrir ziet in de tegenstellingen tussen beide landen voor het Indonesische eilandrijk mogelijkheden „om een nieuwe positie te verwerven in overeenstemming met de politieke machtswensen van de reus Amerika in de Pacific. Doch aan de andere kant bepalen deze feiten ook de grenzen van die mogelijkheden, zolang de wereldconstellatie nog een kapitalistisch en imperialistisch karakter draagt. Tot zolang vertoeven wij in en worden wij omringd door een Amerikaans-Engelse imperialistisch-kapitalistische sfeer en hoe wij ons ook zullen inspannen, om zichzelf zullen onze krachten niet toereikend zijn om die wereld ineen te doen storten en zo een volledige vrijheid te bereiken. Daarom is het lot van Indonesië méér nog dan van welk ander land ook, afhankelijk van de internationale toestand en ontwikkelingsgang en méér nog dan voor welk ander volk ter wereld ook, is het voor ons noodzakelijk om de grondslagen van de menselijke samenleving te veranderen, waardoor wij het kapitalisme en imperialisme

Uit de inhoud:

1. Deportaties
2. Als destijds - het derde front
3. Dapper zijn omdat het goed is
4. Proteststaking in Zeeland